

**พฤติกรรมการบริหารจัดการเรียนการสอนของผู้อำนวยการที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครู
สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ**

**THE INSTRUCTIONAL MANAGEMENT BEHAVIOR OF DIRECTOR AFFECTING
THE PERFORMANCE OF TEACHER UNDER THE DISTRICT NON – FORMAL AND
INFORMAL EDUCATION CENTRE**

อรุณโรจน์ ทองงาม¹

นุชนรา รัตนศิริประภา²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) พฤติกรรมการบริหารจัดการเรียนการสอนของผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ 2) การปฏิบัติงานของครูสังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ 3) พฤติกรรมการบริหารจัดการเรียนการสอนของผู้อำนวยการที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครู สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ กลุ่มตัวอย่าง คือ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ จำนวน 103 อำเภอ ๆ ละ 3 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และครูศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้นจำนวน 309 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริหารจัดการเรียนการสอนของผู้อำนวยการ ตามแนวคิดของฮอลลิงเจอร์ และเมอร์ฟี (Hallinger and Murphy) และการปฏิบัติงานของครูตามคู่มือการดำเนินงานตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมการบริหารจัดการเรียนการสอนของผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ การสื่อสารเป้าหมายของสถานศึกษา การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ การพัฒนาและการสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ การกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร การจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ การนิเทศและประเมินผลด้านการสอน การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู การดูแลเอาใจใส่ครูและครูผู้เรียนการควบคุมการใช้เวลาในการสอน และการตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียน

2. การปฏิบัติงานของครู สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากเรียงลำดับตามค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้แก่ การปฐมนิเทศและการวางแผนการเรียนรู้ การรับสมัครผู้เรียนและการตรวจสอบหลักฐานการศึกษา การแนะแนว และการวัดและประเมินผล

3. พฤติกรรมการบริหารจัดการเรียนการสอนของผู้อำนวยการ ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูสังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ พบดังนี้ พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ ด้านการนิเทศและประเมินผลด้านการสอน ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ และพฤติกรรมการบริหารจัดการเรียนการสอนของผู้อำนวยการ ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูสังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

¹ นักศึกษาปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Abstract

The purposes of this research were to identify 1) The instructional management behavior of director of the district non-formal and informal education centre. 2) The performance of teachers under the district non - formal and Informal education centre 3) The instructional management behavior of director affecting the performance of teachers under the district non - formal and informal education centre. Samples were 103 district non- formal education and informal education centers. Three informants in each centre were the director, head of the department of promoting non-formal education, and teacher of sub - district non-formal and informal education centre. Included a total of 309 informants. The research tool used in this study was questionnaire about the instructional management behavior of director. According to the concept of the Hallinger & Murphy and operational directions of teachers which according to the Basic Non- formal Education Curriculum B.E. 2551. The data were analyzed by using frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and stepwise multiple regression analysis.

The results showed that

1. The instructional management behavior of director of the district non-formal and informal education centre as a whole aspect was at a high level. The high level behaviors which were ranking with arithmetic mean from high to low were; communicating school goals, promoting professional development, developing and enforcing academic standards, framing school goals, coordinating curriculum, providing incentives for learning, supervising and evaluation instruction, providing incentives for teachers, maintaining high visibility, protecting instructional time and monitoring student progress
2. The performance of teachers under the district non-formal education and informal education centre in a whole aspect was at a high level. The high level performances which were ranking with arithmetic mean from high to low were; orientation and planning education, recruiting students and monitoring transcript, guidance, measurement and evaluation
3. The instructional management behavior of director affecting the performance of teachers under the district non - formal and informal education centre. To consider in each aspect it was found that, developing and enforcing academic standards, supervising and evaluation instruction, promoting professional development, instructional management behavior of director affected the performance of teachers under the district non - formal and informal education centre at the .01 level of statistical significance.

บทนำ

ประเทศไทยมีการปฏิรูประบบการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและการศึกษาของประเทศอย่างชัดเจนนับตั้งแต่ปี พุทธศักราช 2540 โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้มีการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้มีเอกภาพ เชิงนโยบาย และมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาตามมาตรา 39 ที่กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการ กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ให้แก่สถานศึกษาซึ่งเป็นนิติบุคคล โดยมีผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บริหารและคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นผู้กำกับสนับสนุนและมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการบริหารจัดการ ดังจะเห็นได้ว่า ผู้อำนวยการ

สถานศึกษามีบทบาทสำคัญ ในฐานะผู้รับผิดชอบอย่างใกล้ชิด ต่อการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นพื้นฐานการศึกษาทุกระดับ จึงต้อง เป็นผู้ส่งเสริมการเรียนการสอน ให้บรรลุจุดมุ่งหมายของ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพร้อมทั้งพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากผู้อำนวยการแล้ว ครูผู้ปฏิบัติงาน ก็เป็นส่วนสำคัญ ที่มีส่วนทำให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอน ผู้อำนวยการจึงต้องมีพฤติกรรมที่ส่งเสริมให้มีการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ก่อให้เกิดสภาพที่เอื้อต่อการทำงานของครู จะทำให้การดำเนินการจัดการศึกษา สามารถบรรลุเป้าหมาย ช่วยให้คุณภาพการสอนของครูดีขึ้น เพราะถ้าครูมีความใส่ใจและกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนดีขึ้นด้วย

จากการติดตามและนำผลมาวิเคราะห์ ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยพบว่า

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ยังไม่สามารถบริหารจัดการองค์กรผู้องค์กรคุณภาพได้ เนื่องจากมีปัญหาอุปสรรคหลายด้านทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ ทรัพยากร และการบริหารจัดการ ซึ่งแต่ละด้านจะมีปัญหาแตกต่างกัน สำหรับปัญหาด้านการบริหารจัดการการเรียนการสอน จะมีปัญหาในเรื่องการสื่อสารระหว่างผู้อำนวยการสถานศึกษากับผู้ปฏิบัติงาน บางครั้งสื่อสารไม่ตรงกัน สื่อสารไม่ชัดเจน หรือสื่อสารไม่เป็นระบบ ไม่ครอบคลุมทุกเรื่อง บางสถานศึกษาผู้อำนวยการ ไม่นำผลการประชุมจากส่วนกลางมาชี้แจงหรือแจ้งให้กับผู้ปฏิบัติงานได้ทราบ ทำให้การปฏิบัติงานไม่ตรงกับนโยบาย หรือผู้ปฏิบัติงานทราบล่าช้า ทำให้การนำไปปฏิบัติงานไม่สามารถปฏิบัติได้ทันเวลา บางสถานศึกษาผู้อำนวยการส่งคนเข้ารับการอบรมหรือส่งคนเข้าร่วมประชุมไม่ตรงกับงานที่รับผิดชอบ หรือบางครั้งไม่ส่งให้ผู้ปฏิบัติงาน ได้ไปเรียนรู้หรือเข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อเป็นการเปิดวิสัยทัศน์ของผู้ปฏิบัติ บางสถานศึกษาไม่สร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจในการทำงานให้กับผู้ปฏิบัติงาน ไม่เปิดรับฟังความคิดของผู้ปฏิบัติงาน แต่จะใช้แนวความคิดของตนเอง ทำให้ผู้ปฏิบัติงานไม่มีความกระตือรือร้นในการทำงาน สำหรับด้านการกำกับ ดูแล นิเทศติดตามการปฏิบัติงานของครู บางสถานศึกษาไม่ทำอย่างต่อเนื่องและไม่เป็นระบบ ไม่มีแผนการนิเทศติดตาม ไม่มีเครื่องมือในการติดตามผล และเก็บข้อมูลในรูปแบบเดิม ๆ นอกจากปัญหาข้างต้นแล้ว ยังมีปัญหาที่หน่วยศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย(สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย,2553: 56) พบปัญหาที่ได้จากการนิเทศ สรุปได้ดังนี้ การปฏิบัติงานของครู พบว่าครูไม่มีการบันทึกข้อมูลในการจัดการเรียนการสอนที่เป็นปัจจุบัน ครูไม่มีการจัดทำแผนการเรียนรู้ ครูขาดขวัญกำลังใจและความต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน ครูไม่สามารถจัดกระบวนการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง เนื่องจากขาดทักษะในการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อวิธีเรียน ครูได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานอื่นมาก ครูรับผิดชอบผู้เรียน มากเกินไป นอกจากนี้ธีระ รุญเจริญ (ธีระ รุญเจริญ, 2545:132) ยังพบปัญหาที่เกิดจากครู สรุปได้ดังนี้ ครูบางคนไม่ยอมปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การสอน ครูละทิ้งหน้าที่สอนเพื่อทำผลงานทางวิชาการ จำนวนครูไม่เพียงพอและจากการฝึกประสบการณ์ภาคสนามของบุคลากรสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสระบุรี ซึ่งฝึกภาคสนามในพื้นที่จังหวัด

ปทุมธานี พ.ศ.2553 พบว่า บุคลากรที่ทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนเกือบครึ่งไม่มีวุฒิ ทางการศึกษา ทำให้ขาดทักษะและประสบการณ์ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ขาดครูผู้สอนที่จบในสาขาวิชาหลัก การดำเนินงานวิชาการ ที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ยังดำเนินการไม่ได้เต็มที่ ครูส่วนใหญ่ยังใช้กระบวนการถ่ายทอดความรู้แบบเดิม ๆ และจากรายงานของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนที่สอบรายวิชาบังคับมีผลการสอบอยู่ในระดับต่ำ

จากข้อมูลสภาพปัญหาและสาเหตุต่าง ๆ ดังกล่าวในเบื้องต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาในเรื่อง พฤติกรรมการบริหารการจัดการเรียนการสอนของผู้อำนวยการ ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูสังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบพฤติกรรมกรรมการบริหารการจัดการเรียนการสอนของผู้ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ
2. เพื่อทราบการปฏิบัติงานของครูสังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ
3. เพื่อทราบพฤติกรรมกรรมการบริหารการจัดการเรียนการสอนของผู้ผู้อำนวยการที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูสังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แนวคิดในการศึกษา เกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารการจัดการเรียนการสอนของผู้ผู้อำนวยการ ของ ฮอลลิงเจอร์ และเมอร์ฟี (Hallinger and Murphy,1985:221-224) ประกอบด้วย 1.การกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา (framing school goals) 2. การสื่อสารเป้าหมายของสถานศึกษา (communicating school goals) 3.การนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน (supervising and evaluation instruction) 4.การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร (coordinating curriculum) 5.การตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียน (monitoring student progress) 6.การควบคุมการใช้เวลาในการสอน (protecting instructional time) 7. การดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน(maintaining high visibility) 8.การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู (providing incentives for teachers) 9.การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ (promoting professional development)

10.การพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ (developing and enforcing academic standards) 11. การจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ (providing incentives for learning) ส่วนการปฏิบัติงานของครู ผู้วิจัยได้ใช้ของ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยแนวทางปฏิบัติงานของครู คู่มือการดำเนินงานตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2553:59) ซึ่งครูจะต้องมีหน้าที่ ในการจัดกิจกรรมซึ่งเป็นกิจกรรมหลักของของครู โดยจัดและส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในเรื่องของการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ 1. การแนะแนว 2. การรับสมัครผู้เรียนและการตรวจสอบหลักฐานการศึกษา 3. การปฐมนิเทศและการวางแผนการเรียนรู้ 4. การวัดและประเมินผล

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย เป็นการเตรียมโครงการ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบ โดยการศึกษาตำรา บทความต่าง ๆ รายงานการวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องและจัดทำโครงร่างงานวิจัยเสนอต่อภาควิชา เพื่อนำเสนอบัณฑิตวิทยาลัยพิจารณาอนุมัติ

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล การทดสอบและปรับปรุงข้อบกพร่องของเครื่องมือ นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาตรวจสอบความถูกต้อง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติและแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล เขียนรายงานผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนของการจัดทำร่างรายงานการวิจัย เสนอต่อคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขตามที่คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เสนอแนะ จัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในเขตภาคกลาง รวม 136 อำเภอ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ โดยใช้ตารางประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) จาก 136 อำเภอ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 103 อำเภอ

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลแต่ละศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ๆ ละ 3 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ 1 คน หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมการศึกษานอกระบบ 1 คน ครูศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูล 309 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับ พฤติกรรมการบริหารจัดการจัดการเรียนการสอนของผู้สอน (X_{tot}) ตามกรอบแนวคิดของ ฮอลลิงเจอร์ และเมอร์ฟี (Hallinger and Murphy) ประกอบด้วย 1.การกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา 2. การสื่อสารเป้าหมายของสถานศึกษา 3. การนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน 4. การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร 5.การตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียน 6. การควบคุมการใช้เวลาในการสอน 7. การดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน 8. การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู 9. การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ 10. การพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ 11. การจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้

2. ตัวแปรตาม เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครู (Y_{tot}) ตามแนวทางปฏิบัติงานของครู คู่มือการดำเนินงานตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย 1) การแนะแนว 2) การรับสมัครผู้เรียนและการตรวจสอบหลักฐานการศึกษา 3) การปฐมนิเทศและการวางแผนการเรียนรู้ 4) การวัดและประเมินผล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม
จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการบริหารจัดการเรียนการสอนของผู้บริหาร

ตอนที่ 3 การปฏิบัติงานของครู

แบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 เป็นแบบสอบถาม
มาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับตามแนวคิดของ
ลิเคิร์ต (Likert)

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ วรรณกรรม
ที่เกี่ยวข้องและแบบสอบถามฉบับที่อ้างถึงแล้วนำผลการศึกษามา
สร้างและปรับปรุงเครื่องมือ โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์
ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ขั้นที่ 2 ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (content
validity) ของแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้าง
ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน พิจารณาความสอดคล้องของ
เนื้อหากับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยการหาค่าดัชนีความ
สอดคล้อง IOC (Index of Item – Objective Congruence) แล้ว
นำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง
รายชื่อ อยู่ระหว่าง .80 – 1.00

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไป
ทดลองใช้ (try out) กับผู้ให้ข้อมูลในศูนย์การศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน
10 อำเภอ ๆ ละ 3 คน รวม 30 คน

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาหาค่า
ความเชื่อมั่น (reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น
ของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .9764

ขั้นที่ 5 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้
ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำหนังสือถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย
ศิลปากร เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังศูนย์การศึกษา
นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
ขอความอนุเคราะห์ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมการ
ศึกษานอกระบบ และ ครูศูนย์การศึกษานอกระบบและการ
ศึกษาตามอัธยาศัยตำบล ตอบแบบสอบถาม

2. ดำเนินการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ไปยัง
ทุกศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ
ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยและนัดหมาย เพื่อเก็บรวบรวม
แบบสอบถามด้วยตนเองบางอำเภอ

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่
ใช้ คือ ความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)

2. วิเคราะห์ระดับ พฤติกรรมการบริหารจัดการ
เรียนการสอนของผู้บริหาร/ระดับการปฏิบัติงาน ของครู
สถิติที่ใช้คือมัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(S.D.) แล้วนำค่ามัชฌิมเลขคณิต ที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม
เทียบกับเกณฑ์ ตามแนวความคิดของเบสท์ (Best)

3. การวิเคราะห์ พฤติกรรมการบริหารจัดการ
เรียนการสอนของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของ
ครู สถิติที่ใช้ คือ การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise
multiple regression analysis)

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการบริหารจัดการเรียนการสอนของผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ

ตารางที่ 1 ค่ามัชฌิมเลขคณิตและ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับพฤติกรรมกรรมการบริหารจัดการเรียนการสอนของผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ โดยภาพรวม (x_{tot})

(n=103)

พฤติกรรมกรรมการบริหารจัดการเรียนการสอนของผู้อำนวยการ (x_{tot})	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา (x_1)	3.91	0.29	มาก
2. การสื่อสารเป้าหมายของสถานศึกษา (x_2)	4.04	0.33	มาก
3. การนิเทศและประเมินผลด้านการสอน (x_3)	3.87	0.37	มาก
4. การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร (x_4)	3.90	0.30	มาก
5. การตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียน (x_5)	3.73	0.38	มาก
6. การควบคุมการใช้เวลาในการสอน (x_6)	3.81	0.38	มาก
7. การดูแลเอาใจใส่ครูและผู้เรียน (x_7)	3.83	0.36	มาก
8. การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู (x_8)	3.87	0.45	มาก
9. การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ (x_9)	3.94	0.34	มาก
10. การพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ (x_{10})	3.93	0.35	มาก
11. การจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ (x_{11})	3.89	0.46	มาก
รวม (x_{tot})	3.90	0.33	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า พฤติกรรมกรรมการบริหารจัดการเรียนการสอน ของผู้อำนวยการสังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90, S.D. = 0.33$) แยกพิจารณารายด้าน พบในลักษณะเดียวกันคือ อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการสื่อสารเป้าหมายของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.04, S.D. = 0.33$) ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.94, S.D. = 0.34$) ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ ($\bar{X} = 3.93, S.D. = 0.35$) ด้านการกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.91, S.D. = 0.29$) ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร ($\bar{X} = 3.90, S.D. = 0.30$) ด้านการจัดให้มีสิ่ง

ส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.89, S.D. = 0.46$) ด้านการนิเทศและประเมินผลด้านการสอน ($\bar{X} = 3.87, S.D. = 0.37$) ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู ($\bar{X} = 3.87, S.D. = 0.45$) ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและผู้เรียน ($\bar{X} = 3.83, S.D. = 0.36$) ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน ($\bar{X} = 3.81, S.D. = 0.38$) และด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.73, S.D. = 0.38$) เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ระหว่าง 0.29 - 0.46 ซึ่งมีการกระจายของข้อมูลน้อยแสดงว่าความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามไปในทิศทางเดียวกันสอดคล้องกัน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การปฏิบัติงานของครูสังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ

ตารางที่ 2 ค่ามัชฌิมเลขคณิตและ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับของการปฏิบัติงานของครูสังกัดศูนย์การศึกษาออกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโดยภาพรวม (y_{tot})

(n=103)

การปฏิบัติงานของครู (y_{tot})	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การแนะแนว (y_1)	4.06	0.32	มาก
2. การรับสมัครผู้เรียนและการตรวจสอบหลักฐานการศึกษา (y_2)	4.12	0.32	มาก
3. การปฐมนิเทศและการวางแผนการเรียนรู้อยู่ (y_3)	4.13	0.35	มาก
4. การวัดและประเมินผล (y_4)	3.97	0.38	มาก
รวม (y_{tot})	4.01	0.32	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การปฏิบัติงานของครูสังกัดศูนย์การศึกษาออกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01, S.D. = 0.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ การปฐมนิเทศและการวางแผนการเรียนรู้อยู่ ($\bar{X} = 4.13, S.D. = 0.35$) การรับสมัครผู้เรียนและการตรวจสอบหลักฐานการศึกษา ($\bar{X} = 4.12, S.D. = 0.32$) การแนะแนว ($\bar{X} = 4.06, S.D. = 0.32$) การวัดและ

ประเมินผล ($\bar{X} = 3.97, S.D. = 0.38$) เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ระหว่าง 0.32 - 0.38 ซึ่งมีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามไปในทิศทางเดียวกันสอดคล้องกัน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์พฤติกรรมการบริหารจัดการเรียนการสอนของผู้อำนวยการที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครู สังกัดศูนย์การศึกษาออกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของพฤติกรรมการบริหารจัดการเรียนการสอนของผู้อำนวยการที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูสังกัดศูนย์การศึกษาออกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโดยภาพรวม (Y_{tot})

ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการบริหารจัดการเรียนการสอนของผู้อำนวยการ					
แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.F
Regression	4	53.586	13.39	129.1	.001
Residual	304	31.543	7	13	
Total	308	85.129	.104		
ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ	β	SE.B	Beta	t	Sig.t
ค่าคงที่ (constant)	.758	.146		5.182	.000
การพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ (x_{10})	.266	.055	.294	4.815	.000
การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ (x_9)	.213	.049	.223	4.390	.000
พฤติกรรมการบริหารจัดการเรียนการสอนของผู้อำนวยการสังกัดศูนย์การศึกษาออกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ (x_{tot})	.189	.060	.201	3.154	.002
การนิเทศและประเมินผลด้านการสอน (x_3)	.164	.040	.199	4.151	.000

R = 0.793
R² = 0.629
Adjusted R² = 0.62
Std. E = 0.322

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 พบว่า ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ คือ การพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ (x_{10}) การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ (x_9) พฤติกรรมการบริหารจัดการเรียนการสอน ของผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ (X_{tot}) การนิเทศและประเมินผลด้านการสอน (x_3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ในการทำนายการปฏิบัติงานของครู สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ โดยภาพรวม (Y_{tot}) เท่ากับ 0.793 ค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.629 หมายความว่า การพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ (x_{10}) การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ (x_9) พฤติกรรมการบริหารจัดการเรียนการสอน ของผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ (X_{tot}) การนิเทศและประเมินผลด้านการสอน (x_3) สามารถทำนายการปฏิบัติงานของครู สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ โดยภาพรวม (Y_{tot}) ได้ร้อยละ 62.90 ค่าประสิทธิภาพในการทำนาย ที่ปรับแล้ว (Adjusted R^2) เท่ากับ 0.625 มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard Error) เท่ากับ 0.322 ในลักษณะนี้แสดงว่าการพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ (x_{10}) การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ (x_9) พฤติกรรมการบริหารจัดการเรียนการสอน ของผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ (X_{tot}) การนิเทศและประเมินผลด้านการสอน (x_3) ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครู สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโดยภาพรวม (Y_{tot}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการถดถอย ได้ดังนี้

$$\hat{Y}_{tot} = 0.758 + 0.266 X_{10} + 0.213x_9 + 0.189x_{tot} + 0.164x_3$$

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการบริหารจัดการเรียนการสอนของผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ผ่านประสบการณ์การทำงานมาเป็น

อย่างดี ประกอบกับ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ได้จัดให้มีการอบรมพัฒนาอยู่ประจำ ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม และในปัจจุบัน เทคโนโลยีมีความก้าวหน้า ผู้อำนวยการฯ สามารถหาความรู้ต่าง ๆ ที่นำมาใช้ประกอบ ในการทำงานได้ทุกที่ ทุกเวลาส่งผลให้ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอสามารถปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงาน เพื่อให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในและภายนอก ยังเน้นการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นผู้อำนวยการ ครู และบุคลากรทางการศึกษาอื่น ๆ จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้อำนวยการ ต้องให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานของครู สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ มากขึ้น ส่งผลให้การปฏิบัติงานของครู สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภออยู่ในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยของพิรพัฒน์ รุ่งเรือง ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ทักษะด้านการเป็นผู้นำ ทักษะด้านการประเมินผล ทักษะด้านการกระบวนการกลุ่ม ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านการบริหารงานบุคคลนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของนิรมล วิบูลมมงคล ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการนิเทศของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานแนะแนวของครู โรงเรียนสังกัดเทศบาล ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการนิเทศของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาล โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของประยูทธ สมวงษา ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาทั้งที่ได้รับการรับรองและไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวมและรายองค์ประกอบอยู่ในระดับมากอีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวิไล ออกกิจวัตร ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโดยภาพ

รวมอยู่ในระดับมากและพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โดยรวมส่งผลต่อการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของบังอร สาคราโคศล ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การพัฒนาระบบการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสอดคล้องกับงานวิจัยของโชค เอียดช่วย ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติงานนิเทศของผู้บริหารกับขวัญในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองจังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่าขวัญในการปฏิบัติงานของครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากและการปฏิบัติงานนิเทศของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับขวัญในการปฏิบัติงานของครู

2. การปฏิบัติงานของครู โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะ ครูมีวิสัยทัศน์ที่หลากหลาย มีการถ่ายทอดประสบการณ์การทำงานต่าง ๆ จากรุ่นสู่รุ่น ส่งผลให้ครูรุ่นหลังสามารถเรียนรู้การทำงานจากประสบการณ์ของครูรุ่นพี่ได้ โดยไม่ต้องเสียเวลาในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และในปัจจุบัน ครูมีการพัฒนาตนเองให้มีคุณวุฒิที่สูงขึ้น ตามค่าตอบแทน ศักดิ์ศรีและความก้าวหน้าในอาชีพครู ที่มีการปรับตัวที่สูงขึ้นด้วย ประกอบกับ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยมีนโยบายมุ่งเน้นให้มีการพัฒนาครูมากยิ่งขึ้น ทั้งในเรื่องการจัดการเรียนการสอน การจัดตั้งศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล ขึ้นทุกตำบลเพื่อให้ครูได้ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มความสามารถและสามารถบริการผู้เรียนได้อย่างทั่วถึงทั้งในเรื่องการแนะแนวให้คำปรึกษากับผู้เรียน เรื่องการรับสมัครผู้เรียน และการตรวจสอบหลักฐานการศึกษา เรื่องการปฐมนิเทศและการวางแผนการเรียนรู้เรื่องการวัดและประเมินผลซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรรณภา อิงพงษ์พันธ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง

การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับผลการปฏิบัติงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าผลการปฏิบัติงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับ ดังนี้ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนาระดับประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียน เพื่อใช้ในสถานศึกษาสำหรับการจัดการเรียนการสอน ในสถานศึกษา การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา การพัฒนาระบบการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การแนะแนว การวางแผนงานด้านวิชาการ การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษานอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเชษฐา ไชยเดช ได้ทำวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตการทำงานของครูที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ในสถานศึกษาเทศบาล สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในสถานศึกษาเทศบาล สังกัดอัครสังฆมณฑล กรุงเทพฯ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของหทัยทิพย์ ลิขณชกสมิต ที่ได้ทำวิจัยเรื่องการติดต่อสื่อสารของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า การติดต่อสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพรสวรรค์ โหมยจินดา ที่ได้ทำวิจัยเรื่องคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพกับการจัดการเรียนการสอนแต่ละชั้น ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนการสอนแต่ละชั้น

ในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่ามัธยฐานเลขคณิต จากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการจัดห้องเรียน ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการวางแผนและเตรียมการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านสื่อแหล่งเรียนรู้ และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของชุดิมา แยมจำเมือง ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง กระบวนการนิเทศที่สัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานครผลการวิจัยพบว่า กระบวนการนิเทศของโรงเรียนเอกชน ในกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมาก

3. พฤติกรรมการบริหารการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหาร การพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ การนิเทศและประเมินผลด้านการสอนและพฤติกรรมการบริหารการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหาร ส่งผลต่อ การปฏิบัติงานของครู สังกัดศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอควรส่งเสริมให้การพัฒนาวิชาชีพและการพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ ให้มากยิ่งขึ้น เพราะเป็นด้านที่มีความสำคัญและเป็นด้านที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครู มากที่สุดดังนั้นผู้อำนวยการควรใส่ใจและส่งเสริมให้ครูได้มีการพัฒนาวิชาชีพของตนเอง นอกจากนี้งานวิชาการยังเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ครูมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. สถาบันพัฒนาการศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคควรจัดทำหลักสูตรต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาครูที่มีหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อที่ครูจะได้มีการพัฒนาและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้มากยิ่งขึ้น เช่น หลักสูตรการวัดผลประเมินผล หลักสูตรด้านการแนะแนว ผู้เรียน หลักสูตรการจัดทำแผนการเรียนการสอน เป็นต้น

3. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอควรพัฒนาศักยภาพตนเองให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ในเรื่องการบริหารจัดการเรียนการสอน ให้มากขึ้นโดยเน้นในเรื่องการสื่อสารเป้าหมายของสถานศึกษาให้ชัดเจนและเป็นรูปธรรม ด้วยวิธีการจัด

ประชุมให้บ่อย ๆ และให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของครูให้มากขึ้น

4. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอต้องมีการควบคุม การใช้เวลาในการสอนให้มากขึ้น โดยการตรวจเยี่ยม ดูแลเกี่ยวกับการสอนแทนในกรณีที่ครูผู้สอนไม่อยู่ หรือจัดทำคู่มือเพื่อกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้ชัดเจน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัย เกี่ยวกับพฤติกรรมการบริหารจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครู สังกัดศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในพื้นที่ ในภาคอื่น ๆ

2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนด้านการสื่อสารเป้าหมายของสถานศึกษาเพื่อเป็นการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนการสอนเพื่อเป็นประโยชน์ต่อครูและ ผู้เรียน

3. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของผู้เรียน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ

เอกสารอ้างอิง

- ธีระ รุญเจริญ. สภาพและปัญหาการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทย กรุงเทพฯ : วิ.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น, 2545.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ, 2553.
- ภาวดี ธาราศรีสุทธี. การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2550.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. เอกสารการสอนชุดวิชา วิทยาการการสอนพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์, 2551.
- สันติ บุญภิรมย์. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยร่มเกล้า, 2552.
- สำนักงาน กศน. จังหวัดสระบุรี. สภาพปัญหา. เข้าถึงเมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2555. เข้าถึงได้จาก 202.143.154.20 /e_office/photo2/1506.doc.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. เอกสารข่าวสารงานวิจัยและพัฒนา. 13, 141 (พฤษภาคม 2557)

- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม
อัธยาศัย. คู่มือการดำเนินงานตามหลักสูตรการศึกษา
นอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช
2551. กรุงเทพฯ : ไทยพับลิกเอ็ดดูเคชั่น, 2553.
- _____. คู่มือดำเนินการเทียบระดับการศึกษาในระดับสูงสุด
ของการศึกษาขั้นพื้นฐาน. เข้าถึงเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม
2556. เข้าถึงได้จาก www.pattana.download.com
- _____. คู่มือปฏิบัติงาน ครู กศน.ตำบล. กรุงเทพฯ : สำนักงาน
กศน., 2553.
- _____. แนวทางปฏิบัติงานของครูคู่มือการดำเนินงานตาม
หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับ การศึกษา
ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : สำนักงาน
กศน., 2553.
- _____. สรุปรายงานผลการนิเทศการศึกษานอกโรงเรียน.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตำรวจ, 2553.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม
อัธยาศัยจังหวัดสระบุรี. สภาพปัญหา. เข้าถึงเมื่อ
วันที่ 14
สิงหาคม 2555. เข้าถึงได้จาก 202.143.154.20/e_office/photo/2/1506.doc.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2542และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)พ.ศ. 2545
กรุงเทพฯ : พรักหวานกราฟฟิค, 2545.
- อัญชลี ธรรมะวิสิฏฺ. “วิชาความรู้เกี่ยวกับ กศน. กศน.ตำบล :
แหล่งเรียนรู้ของชุมชน” เอกสารชุดเตรียมความ
พร้อมในการสอบข้าราชการครู กศน., 2553.
- Barnard, Chester I. **The Function of The Executive.**
Cambridge : Harvard University Press, 1966
- Clark, Ann T. **An Exploration of Combined Distance
and Direct Supervisionexperiences Dissertation
2004 Oregon
state university.** accessed January 9, 2015. Available from
[http://ir.library.oregonstate.edu/xmlui/bitstream
/handle/1957/13009/ClarkAnnT2004.pdf?sequence=1](http://ir.library.oregonstate.edu/xmlui/bitstream/handle/1957/13009/ClarkAnnT2004.pdf?sequence=1).
- Hallinger, Phillip and Murphy, Joseph. “Assessing the
Instructional Management Behavior of Principals”
The Elementary School Journal 86 ,2 (November
1985) :
- Hass, Clem C. **Curriculum Planning : A New Approach.**
Borton :Allyn&Bacon, 1977.
- Likert,Rensis. **The Human Organization : It Management
and Value.** New York : McGraw-Hill Kogakusha,
1967.
- Rizzo, John F. “Teachers’ and Supervisors’ Perceptions
of Current and Ideal Supervision and Evaluation
Practices” (2004), accessed 9 January2015 .
Available from[http://scholarworks.umass.edu/
dissertations/AAI3118327/](http://scholarworks.umass.edu/dissertations/AAI3118327/)

